

BORTLOVÁ, Hana. *Československo a Kuba v letech 1959 – 1962*. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta. 2011. 189 s. ISBN 978-80-7308-357-1.

Pavel Král

Tato publikace se věnuje tématu, o kterém toho zatím nebylo mnoho napsáno. Charakter celé práce je dán podmínkami, ve kterých kniha vznikla. Jedná se o publikovanou doktorskou práci, která je výstupem několikaletého bádání. Nejvíce je to patrné na množství citovaných dobových československých archivních materiálů. Zajímavé by bylo zjistit, jak by celkový pohled na československo-kubánské vztahy ovlivnily prameny z kubánských archivů. Přístup k nim však bohužel nebyl autorce umožněn. Kromě archivních dokumentů autorka použila také informace získané v kubánských knihovnách a orální svědectví pamětníků. Z odborného hlediska je tato práce velice přínosná.

Po obsahové stránce je kniha členěna na 13 kapitol. První dva oddíly uvádí čtenáře do tématu a osvětlují vztah Kuby a Sovětského svazu, což je důležité kvůli vlivu postojů SSSR na vytváření československých zahraničních vztahů v dané době. Třetí kapitola se již zaměřuje na Československo a jeho vztah k zemím Latinské Ameriky. Oddíly 4 až 6 pak postupně rozebírají kubánsko-československé vztahy v letech 1959 až 1961. Následující kapitoly se věnují určitým tematickým celkům, které souvisí se vztahy obou sledovaných států. První z těchto kapitol se věnuje hospodářským vztahům Kuby a Československa, problémům vzájemného obchodování a investování. Na situaci je nahlíženo v kontextu globální politiky, tedy nejen z hlediska zájmů Kuby či Československa, ale také SSSR, Číny a dalších zemí. Samostatná kapitola je následně věnována československým dodávkám zbraní na Kubu, což byl pro vzájemné vztahy velmi podstatný faktor. Další z tematických kapitol věnuje pozornost vzájemné vědecko-technické spolupráci, respektive přítomnosti československých odborníků na Kubě. Součástí tohoto oddílu je část věnovaná Františku Krieglovi a jeho pobytu na Kubě v letech 1960 až 1963, kdy tam zastával pozici poradce ministra zdravotnictví. Díky odtajnění některých československých archivních materiálů autorka do své práce začlenila také kapitolu o spolupráci tajných složek obou sledovaných států. Čtenář je tak obeznámen s

některými konkrétními akcemi bezpečnostních služeb. V oddílu věnovaném pobytům kubánských stipendistů v Československu se pak autorka opřela kromě jiného také o výpovědi konkrétních pamětníků. Poslední kapitola před závěrem se věnuje vztahu československé propagandy a Kuby. Těžištěm informací se stala celá řada dobových materiálů. Autorka se zaměřila na cíle a prostředky, které byly propagandou použity. Závěrečná kapitola není pouhým shrnutím již uvedených poznatků, neboť čtenáře uvádí také do situace následující po roce 1962.

Přestože publikace obsahuje přes 700 citací, neubírá jí to na čtivosti. Ku prospěchu je jistě také široký tematický záběr knihy, čehož autorka docílila zejména tematickými kapitolami. Čtenáři z řad široké veřejnosti se však k publikaci příliš nedostanou, neboť vyšla ve fakultním nakladatelství a v mnoha veřejných knihovnách není k dispozici ani jeden výtisk.

MORÁVKOVÁ, Naděžda. *Václav Čepelák a katedra historie plzeňské Pedagogické fakulty*. Plzeň: viaCentrum, 2016. 468 s. ISBN 978-80-87646-13-7.

Ladislav Voldřich

V nakladatelství viaCentrum vychází koncem letošního roku další z biografických prací Naděždy Morávkové. Autorka se v ní vrátila k tématu plzeňské historiografie dvacátého století, jímž se zabývala ve své publikaci o vzniku tzv. Plzeňské historické školy a zásluhami PhDr. Miloslava Bělohávka. Také prof. Václav Čepelák k této neformální skupině plzeňských historiků patří a je vedle Bělohávka stěžejní osobností v oblasti formování plzeňského dějepisectví druhé poloviny minulého století. Stejně jako Bělohávek i Čepelák byl kromě svých odborných vědeckých kvalit i skvělým redaktorem a organizátorem edičních počínů a díky němu vzniklo koncem padesátých let druhé odborné historické periodikum v Plzni, totiž *Sborník Pedagogické fakulty – Dějepis* (s různě se měnícími názvy v čase). Čepelák byl ovšem především pedagog, inspirující, charizmatický a zkušený. Osobnost, jaké bylo právě v té době v Plzni